

૬૬૪૪ -

રમુજે હીલખુશ હીકમત ઉર્ફે ખાવન

અખયખી અખ્તરા.

ભાગ ૧ લો.

છપાવી પ્રગટ કરનાર,
ભટ. હરીલાલ ભગવાનલાલ. વૈધ.
આરોગ્યવર્ધક ઔષધાલય.
માણસા. તા. મહીકાંડા. પ્રાંત. ગુજરાત.

રોગ અને ત્રિપુતણી, વૃદ્ધિ નવ અટકાય;
(તો) આજસથી ધીમે ધીમે, જીવની હાની યાય.

અમદાવાદ.

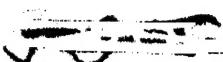
“વિજય પ્રવર્તક પ્રેસ.”

સંવત ૧૯૫૪.

સને ૧૮૯૭.

કીમત બે આના.

ૐ પરમાત્મને નમઃ અબયખી અખ્તરા,

(ભાગ ૧ લો.)

૧. અગ્ની વિના પાણી ગરમ કરવું—એક મોટી પાટ-
લીમાં આડધું પાણી ભરવું પછી તેમાં ધીમે ધીમે સલકાયુરીક એ-
મીડ (ગંધકતો તેજળ) નાંખવો જેથી થોડીવારમાં પાટલી એટલી
ગરમ થશે કે હાથમાં પકડાઈ શકાશે નહીં.

૨. અગ્ની વગર આહુ તૈયાર કરવો—તાજ કળી ચુનાના
માંગડા લઈને તેની ઉપર આહની કીટલી અથવા વાસણ મુકવું. પાદ
પેલા ચુનામાં થોડું પાણી નાંખશે તો ચુનાની ગરમીથી થોડીવારમાં
પેલી આહ ગરમ થઈ ઉકળવા માંડશે.

૩. આતશી ગોળો—એક રકાળીમાં પાણી ભરીને ૩) ત્રણ
એન પોટાશીઅગતો કડકો નાંખવો જેથી થોડી વારમાં એક અવાજ
થઈ પોતાની મેળે સળગવા માંડશે અને પાણીની સપાટી ઉપર આ-
તશી ગોળાની માફક આમ તેમ ફર્યા કરશે. યાદ રાખવું કે પાણી-
ની નજીક છેક મોટું રાખવું નહીં. કારણ વળતે પોટાશીયમ પા-
ણીથી ઉચે ઉડે છે.

૪. ત્રણ ધાતુઓ પોતાની મેળે સળગાવવાની યુક્તિ—

(૨) વિસમ શિક્ષા, મૂર્ખને, સદા કરે બહુ કષ્ટ.

પોટાશીયમ ૨ ગ્રેન સોડીયમ ૨ ગ્રેન તેની આંદર થોડો પારો નાંખી થોડી વખત હલાવ્યા કરવું જેથી થોડીવારમાં જોરથી સળગી ઉઠશે. યાદ રાખવું કે ત્રણ ઘાતુઓને હલાવતી વખત દુરથી કામ કરવું.

૫. ઉદ્દેષ યા બીજા જીવજંતુથી કપડાંને સાચવવાની રીત—કપુર અને તે સાથે થોડાં ગરી મુકી કપડાંની પેટી અથવા કપાટમાં મુકવું જેથી એવા જંતુઓથી બચાવ થશે. તથા ખરાબ હવા પણ દુર થશે.

૬. અનાજ વધારે પકવવાની રીત—જે બીયાંને રોપવાં હોય તેને સુરાખારના પાણીમાં પલાળીને સૂકવી નાંખવાં. આ બીયાંને રોપવાથી પાક સારો ઉતરશે કારણ તે બીયાંને જીવ જંતુઓ ખાઈ શકતાં નથી.

૭. પરવાળાં બનાવવાની મુક્તિ—રાજ આઠ ભાગ અને હાંગળાક બે ભાગ એ બેઉને પીગળાવી જેવો આકાર કરવો હોય તેવો કરવો. આ મિશ્ર સીમીટના કામમાં પણ ઉપયોગી થશે.

૮. આતસી દરીઆવ—એક સાકરના ગાંગડા ઉપર ફ્રેસ ફ્રાઈડ ઇથરનાં થોડાંક ટીપાં નાંખી એક ગરમ પાણીના ગ્લાસમાં તે મુકે જેથી થોડીવારમાં દરીયાઈ વહેતો દેખાવ માલુમ પડશે. તેમાં જંતે ડૂંક મારશે તો દરીઆવમાં મોજાં ઉથલ પાથલ થતાં માલુમ પડશે.

૯. એક જાતના પાણીથી કપડાંના જુદાજુદા રંગ કરવા વિષે—સલ્ફ્યુરીક એસીડ ડીલ્યુટ, ગંધકના તેજબનું પાણી આ પાણીમાં થોડીક ગળીતે પીગળાવવી પછી તેમાં બાયકારબોનેટ ઓર પોટાસનું પાણી મેળવવું આ પાણીમાં સફેત કપડું બોળવાથી જીદુરંગનું થશે ખીળા રંગનું બોળવાથી લાલ રંગનું થશે અને રાતું

કપડુ બોળવાથી જાંબુડા રંગનું થશે.

૧૦. રમાલ અથવા કાગળને બળતો દેખાડી અસલ રથીતમાં રાખવાની રીત—એક રમાલ અથવા કાગળના કટકાને (રપીરીટ) આન્ડીમાં બોળી કાઢી પછી તેને સળગાવવો જોઈએ. થોડી વારમાં બળતુ લાગવા માંડશે જ્યાં સુધી આન્ડી બળશે ત્યાં લગી ઉપલી ચીજો સળગશે નહીં. માટે બળતું સઘળી બાબતુ ફરી વળે કે તુરત ચોલવી નાંખવું.

૧૧. કપડામાં સુકવાની ખુશબોદાર થેલી—કેવડાની જડની ભુકી ધાણા ગુલાબનાં સુકાં ફુલ તજ અને લવીંગ આ ચીજો સરખેવજને લઈ તેનું ચુર્ણ કરવું પછી તેમાં થોડાં ટીપાં લવંડરનાં લીંબુનાં, અને નારંગીના તેલનાં નાંખવાં બાદ તેને થેલીમાં ભરી કપાટ અથવા બોક્ષમાં સુકવાં જોઈ કપડાં ઘણાં સુવાસીક અને મજેડદાર રહેશે.

૧૨. કાગળ સળગી નહીં ઉઠે તેમ કરવાની રીત—લખેલા કોરા છાપેલા અથવા રંગીન કાગળોને પ્રતકડીના પાણીમાં બોળી કાઢી સુકવી નાંખવા આ કાગળો જલદીથી સળગી ઉઠતા નથી.

૧૩. કાચના વાસણને સાફ કરવાની રીત—વાસણને થંડા પાણીમાં બોળીને કોલસાની ઝીણી ભુકીથી માંજી કાઢી પાણીથી ધોઈ સાફ કરવાં ગરમ પાણીથી કાચ ઝાંખો પડે છે માટે બનતા લગી ઠંડુ પાણી વાપરવું.

૧૪. શીશાનો ખુચ સહેલથી કાઢવાની રીત—ખુચની ઉપર જરા મીઠું તેલ અથવા બોપરેલતેલ નાંખવું પછી તેને થોડી વાર ગરમી આગળ રાખવું જોઈ તેલ બાટલીના સાંધાઓમાં દાખલ થવાથી ખુચ નરમ થશે અને જલદીથી નીકળી જશે.

(૪) સર્વવસ્તુના શોધથી, ગૃહેમાત્ર જે સાર.

૧૫. કાઠાં (કુંગળી) નો વાસ તથા તીખાસ કાઠવા-
ની રીત—જેમજે તેટલા કાંદા લઈ તેને છોલીને કાપવા પછી તેને
પાપડખારના પાણીમાં જે ત્રણ કલાક બીંજવી રાખવાં પછી તેને
ચોખા પાણીથી જે ત્રણ વખત સાફ કરવાં દર શેર કાંદાએ જે
તોલા પાપડખાર લેવો.

૧૬. કાંદાનું સ્વાદીષ્ટ કચુંબલ બનાવવાની રીત—
કાંદાને છોલી સાફ કરી છીણીવતી ઝીણા તાર કરવા પછી તેમાં
થોડું નીમક નાંખી ખુબચોળી કપડેવતી નીચોવી કાઢવા પછી તેમાં
નીમક—ગરચું કાથમી કુંદીનો લીંચુનો રસ અથવા કોઈપણ બન-
તનો સીરકો નાંખવો.

૧૭. પાણી ઉપર બળતું બાળવાની ચુકિત—થંડા પા-
ણીના બરેલા ગ્લાસમાં થોડું ઇથર નાંખવું પછી તેને દીવાસળી-
વતે સળગાવવું એટલે પાણીની સપાટી ઉપર બળતું બળ્યા કરશે.
તેનો ધુમાડો નહીં લેવાય તે માટે સાવચેતી રાખવી.

૧૮. રીત બીજી—ઉપરનામાણે ગ્લાસમાં કપુરનો કટકો
મુકી સળગાવવો જેથી તે પણ પાણી ઉપર બળ્યા કરશે.

૧૯. રીત ત્રીજી—બડા કાચની રકાખીમાં થોડો ગંધકનો
તેલબ નાંખવો પછી તેની ઉપર સોડીઅમનો કડકો મુકવો બાદ
તેમાં ચાર પાંચ ટીપાં પાણીનાં નાંખવાથી બળતું થશે.

૨૦. કામળપરથી સાદીના અક્ષર અથવા ડાઘ કાઢ-
વાની રીત—ટારટરીક એસીડ અથવા સામટ્રીક એસીડનું પાણી
ડાઘ ઉપર ચોપડવું પછી તેના ઉપર ચોખા પાણીએ ધોવાથી તદ્દન
ડાઘ જતા રહેશે.

૨૧. કપડાનો ગયેલો રંગ પાછો લાવવાની રીત—
જે કપડું કોઈ પણ એસીડથી ખરાબ થઈ રંગ જતો રહ્યો હોય તેને સાલ્ફોલેટાઇલ (સીરીટ એમોનીયા એરોમેટીક) ની અંદર બોળી કાઢી પછી સાફ પાણીથી ઘોષ નાંખવું એટલે અસલના રંગ જવો પાછો દેખાશે.

૨૨. કપડાને કાળો રંગ આપવાની રીત—માયશનના ભુકા એક શેર, પતંગનુ લાકડું બશેર, હીરાકશી અડધો શેર પાણી આઠશેર એ બધાંને મેળવી એ કલાક સુધી ઉકાળવું પછી બોળીકા-
ઢી જે કપડાને રંગ આપવો હોય તેને તેમાં બોળી કાઢવું.

૨૩. ઉતના કપડાપરથી વાઇનના ડાઘ કાઢવાની રીત—
ડાઘ વાળા કપડાને ઉકળતા દુધમાં બોળી કાઢી એખા પાણીએ ઘોવાથી તદ્દન ડાઘ જતા રહેશે.

૨૪. લોઢાની ચીજોને કાટથી ખવાઇ જતી અટકાવા
વિધે—લોઢાનાં હથીઆરો અથવા ચીજોને કળીચુનાના ભુકામાં રાખ-
વાથી ખીલકુલ કરાતાં નથી અને ઘણા વખત લગી તેજદાર રહેશે.

૨૫. કાચ સહેલથી કાપવાનો રીત—એક દોરીને ટરપી-
નટાઇનમાં બોળીને કાચ કાપવો હોય તે પ્રમાણે બાંધવી પછી તે દો-
રીને સળગાવી મુકવી એટલે તે કાચને દાખવાથી તે પ્રમાણે કપાઈ જશે.

૨૬. લોઢાને સીસાની પેડે પીંગળાવવાની રીત—લો-
ઢાના સળીઆને લાલચોળ ગરમ કરી ચીપીઆવતે પકડવો પછી
તેની ઉપર ગંધકની લાકડી લગાડવાથી સળીઆમાંથી પાણીની મા-
શક ટીમાં પડશે.

૨૭. બળતો પહાડ બનાવવાની શુકિત—સુરોખાર ૩,

(૬) વિશ્વાસે આવિશ્વમાં, ચાલે સધળું કર્મ.

તોલા ક્રીમ જોઈ ટારટર ૩ તોલા યુવરના કોલસાનો ભુકો ૪ તોલા મેળવી એક ઢગલો કરી મથાળેથી સળગાવવો—તો બળતા પહાડની માફક તેમાંથી ધુમાડો અને રોશનીના ભભુકા નીકળશે. ઉપરના વજન પ્રમાણે વધારે ઓછો બનાવવો હોયતો બની શકશે.

૨૮. વાઇનકાફ ઉપર પાણીનો અખતરો—એક સાંકડા મોની બાટલીને વાઇનથી છેક મોઢાલગી ભરવી પછી તે બાટલીને પાણી ભરેલા વાસણમાં મુકવી તે એવી રીતે કે બાટલીના મોડા સુધી પાણી આવે. થોડી વારમાં બાટલીમાંનો વાઇન બહાર નીકળશે અને તેને બદલે પાણીથી ભરાઇ જશે. આ બનાવ પાણી વાઇન કરતાં ઘણું બારે હોવાથી બને છે.

૨૯. બત્તીનો ધુમાડો નીકળતો બંધ કરવાની યુક્તિ—બત્તીને જલદ સરકમાં પલાળીને મુકવવી આ બત્તીને વાપરવાથી ધુમાડો નીકળતો બંધ થશે.

૩૦. બત્તીને બુજવી પોતાની મેળે સળગાવવાની રીત—એક વાસણમાં થોડો ગંધક નાંખી પીંગળાવવો અને તેમાં અડધા ભાગે સુરોખાર મેળવવો આ મિશ્રમાં બત્તીઓ લીંજવી કાઢવી આ બત્તીની જોતને સળગાવી બુજવી નાંખશે તો પાછી પોતાની મેળે સળગશે.

૩૧. બળતા અક્ષરો—ફોસફરસના એક કટકાવતી અક્ષરો અથવા ચીત્ર લખવાં પછી તેને અંધારામાં લઇ જવાથી ઘણા અબળકતા અક્ષરો અથવા ચીત્રો દેખાશે. યાદ રાખવું કે ફોસફરસ સળગી નહીં ઉઠે માટે વારે વારે તેને પાણીમાં રાખવું—ઘણી વખત તે પાણીની બહાર રહેવાથી આપો આપ સળગી ઉઠે છે.

૩૨. બળતો ધુવારો—એક ગ્લાસમાં ૧૫ મેન જસતનાં

કુલ તથા ૬ એન ફેસફરસના કડકા નાંખો અને બીજા ગ્લાસમાં ૨ દ્રામ પાણી તથા ૧૧ દ્રામ ગંધકનો તેજાબ નાંખો આ બંને ગ્લાસો એક અંધારા ઓરડામાં જઈ બંનેની મેળવણી એકત્ર કરશે તો થોડા વખતમાં એક ઝગઝગતો બળતો કુવારો નજરે પડશે.

૩૩. બાટલીમાં ઈંદુ ઉતારવાની રીત—એક ઇંડાને જલદ સરકામાં ૬ કલાક સુધી બોળી રાખવું એટલે તે નરમ થશે તે વખતે સાંકડા મોંની બાટલીમાં ઉતારવું પછી તેની ઉપર ઈંદુ પાણી નાંખવું એટલે પાછું અસલ સ્થિતિમાં હતું તેવું બાટલીની અંદર થશે.

૩૪. બળેલા દોરાપર વીંટી ટાંગવાની યુક્તિ—મીઠાના પાણીમાં દોરીને સાત આઠ વખત પલાળીને સુકવવો પછી તેને એક છેડે વીંટી બાંધી અધરસ્થીર લટકાવવો પછી તે દોરાને બાળીશું તો પણ વીંટી ટંગાઈ રહેશે.

૩૫. આતશી જવાળા—લાઠકોપોડીઅમ હાથમાં લઈ બત્તીની ઉપર છાંટવો તેથી વીજળીની માફક ભડકા થશે.

૩૬. રીત બીજી—રાજ ૪ ભાગ કપુર ૧ ભાગ દારૂ ૨ ભાગ એ સઘળાંને મેળવી બત્તી ઉપર છાંટવાથી ઉપર પ્રમાણે ભડકા થશે.

૩૭. લીંબુ અથવા વીંટી કુદાવવાની યુક્તિ—એક પોલી વીંટીમાં અથવા લીંબુમાં પારો ભરી તેનું મોંદુ મજબુત બંધ કરવું તેને બત્તીની અથવા દેવતાની ગરમી આપવાથી પોતાની મેળે કુદવા માંડશે.

૩૮. કેરીની ગોટલીમાંથી તુરત આંખો ઉગાડવાની યુક્તિ—એક કેરીના ગોટલાને ચણાના ખારના દસબાર પુટ આપવા આ ગોટલીને મટોડીમાં દાટી પાણી છાંટવાથી તુરત આંખાનું આડ ઉગી નીકળશે.

૪૯. જાડુઈ કુક—પાણીમાં થોડોક કળીચુનો મેળવી તેને ઠં-
ડવા દેવો પછી તે ઉપરનું નીતરું પાણી કપડાથી ગાળી લેવું. આ
પાણીમાં એક નળીથી કુક મારશે તો તે પાણી થોડા વખતમાં
સફેત કુધ જેવું થઈ જશે.

૪૦. જાડુઈ દીવો—એક ભાગ ફાસરસ અને છ ભાગ
મીઠું તેલ એક સફેત ખાટલીમાં ભરી મજબુત યુગ્ય મારવો પછી
તે ખાટલી ગરમ પાણીમાં આશરે બે કલાક રાખવી. આ ખાટલીનો
બધારે ઉપયોગ કરવો હોય સારે અંધારામાં યુગ્ય ખોલવાથી પ્રકાશ
માલમ પડશે કે જેથી ઘડીઆળ પણ જોઈ શકાય છે.

૪૧. ગુલાબના ફુલને સફેત કરવાની રીત—ગુલાબના
ફુલને દીવાસળીથી અથવા ગંધકની ધુણી આપવાથી સફેત થશે પા-
છું તેને પાણીમાં થોડીવાર બોળવાથી અસલ ગુલાબી થશે.

**૪૨. પૈસાને વગર દેવતાએ કાપ્યાવગર સેંકડો કટકા
કરવા વિષે—**એક ત્રાંખાતો પૈસો લઈ આઠ આની ભાર નાઇટ્રીક
એસીડમાં નાંખવો જેથી થોડીવારમાં ધુમાડો થઈ પૈસો પીંગળી જશે.

**૪૩. જમીનપર પૈસો અથવા રૂપીઓ ચોરાડવાની
ચુક્તિ—**થોડા ૨૮કડીનો લુકો લઈ તેને જમીનપર મુકી ઉપર પૈસો
અથવા રૂપીઓ મુકવો તેને થોડીવાર ગરમી આપવાથી જમીન સાથે
સજડ ચોટી જશે એને અન્નપ્રયો માણસ ઉપાડવા જતાં નહીં ઉ-
પડવાથી હસાહસ જેવું થશે.

૪૪. માખેાને નાશ કરવાનો ઉપાય—એક રકાખીમાં
થોડાં કાળાં મરીનો લુકો ખાંડ એક ચમચો તથા બે ચમચા દુ-
ધની મલાઈ મેળવી માંખોવાળી જગામાં રકાખીને મુકવી.

૪૫. માંકણ નાથુક કરવાની હવા—કારખોનીક એસીડનું પાણી છાંટવાથી માંકણ તથા બીજા જંતુઓ નાશ પામશે તેમજ ખરાબ હવાને શુદ્ધ કરશે.

૪૬. રીત બીજી—સ્પીરીટ અડધી બાટલી કપુર બે ઐસ ટરપીનટાઇન ચાર ઐસ અને રસકપુર અડધો ઐસ મેળવી માંકણ-વાળી જગ્યાએ લગાડવું.

૪૭. રીત ત્રીજી—કપુરનું પાણી રેડવું અથવા ગંધકની ધુન્ધોથી આપવાથી પણ માંકણ દૂર થશે.

૪૮. કીડીઓને તથા હેરીજંતુઓને નાથુક કરવાના ઉપાય—કપુરને સ્પીરીટ સાથે પીગળાવી તેમાં થોડું પાણી મેળવી કીડીઓવાળી જગ્યાએ છાંટવું.

૪૯. રીત બીજી—કીડીઓસેટ તેલમાં ચીથરાં બોળી ઝાડને લપેટવાથી કીડીઓ ચઢી શકતી નથી.

૫૦. ઉધેછ દૂર કરવાના ઉપાય—તમાકુનાં પાંદડાં તથા ડાંખળાને ખુબ ઉકાળી તે પાણી ઉધેછવાળી જગ્યાએ રેડવાથી તે જગ્યાએ કદી ઉધેછ થતી નથી.

દુહો.

રસવિસ ગંધક ઓર હરતાળ, ત્રિકુટા ત્રિશુળા ઓર ભૂંગરાજ;
જમાલ મિલાયકે બાધે ગોળી, કહે ગોરખ યહ ઘોડા ચોલી.

૫૧. ઘોડા ચોડીની બનાવટ તથા અનુપાત—શુદ્ધ, પારો, શુદ્ધ હરતાળ શુદ્ધ ગંધક, શુદ્ધ વછતાગ, પીપળીમુળ, મધુ પીપલી, ટંકણખાર, હરડે, બહેડાં, આંબળાં, સુંક, સફેત નિરજસી, આ સઘળાં ઐષધો સરખે વજન લઈ બારીક ખાંડી તેનું સુર્ણ કરવું પછી તેને બાંધરાના રસમાં છ દીવસ ખરલ કરી મરી પ્રગાણે

(૧૦) ઇર્ષાથી જનદ્વંજો, નિલ નિલ બહુ થાય.

ગોળીઓ વાળવી. આ ગોળી જુદા જુદા અનુપાત સાથે બરાબર લેવાથી ઘણી જાતનાં દરદોને નાબુદ કરે છે. આ ગોળી એક સત્રારે અને એક સાંજે મહીના લગી ખાયતો ભુખ ઘણી લાગે જઠરાગ્ની પ્રદીપ્ત થાય. જે સ્ત્રીને સંતાન થતુ ન હોય તે જો ઋતુકાળ નહાયા પછી દીન ૩ ખાયતો ગર્ભ રહે—આ ગોળી ગાયના ધી સાથે ખાયતો અજીર્ણ જવર દૂર થાય. આ ગોળી દહીં અને દાડમ સાથે ખાયતો સંગ્રહણી અને ચરડાનો રોગ જાય—આ ગોળી જેતુ પેટ પથર જેવું કઠીણ હોય તે જો પાણીમાં ધસી લેપ કરેતો પેટની પીડા તથા કઠીણતા દૂર થાય. આ ગોળી આદુના રસની સાથે ખાયતો સ્વળી તરેહના વાયુના રોગ જાય. આ ગોળી મુંઠની સાથે ધસી વીંછીના ડાખ ઉપર લગાડેતો વીંછીનું ઝેર તુરત દૂર થાય. આ ગોળી અળસીના ચુરણ સાથે ખાયતો તાવ જવર જાય. આ ગોળી જીરા સાકર સાથે ખાયતો ઘણા લાંબા વખતનો જવર દૂર થાય. આ ગોળી સીંદુર ૧ તોલો તથા ધી ૧ તોલા સાથે જો ગોળી મેળવી ધસી લગાડેતો મુખના ખીલ તથા કરોળીયા દૂર થાય. આ ગોળી કાળાં-મરી સાથે ધસી નાસ લેતો મૃગીરોગ. (વાદ) જાય. આ ગોળી બહુ ધૂળીના ખીજ સાથે ખાયતો મુત્રરોગ જાય બાંધ પેસાળ છુટે. આ ગોળી અકલકરા સાથે ખાયતો પથરીનો રોગ દૂર થાય. આ ગોળી પાનના રસ સાથે દીન ૧૫ ખાયતો ભુખ લાગે. આ ગોળી ખસ-ખસના રસ સાથે ખાયતો વાયુનું શુળ જાય. આ ગોળી સફેત અનોઠી તથા દાડમના રસ સાથે ગાયે ધસી લગાવે તો ઇંદ્રલુપ્ત. (માથાની ટાલ) નો રોગ જાય. આ ગોળી મોચરસ તથા બદામની સાથે ખાયતો લોહી પડતું બાંધ થાય. મુંઠ તથા સ્ત્રીના દુધ સાથે આ ગોળી ધસી કાનમાં નાંખે તો કાંચું રોગ જાય. આ ગોળી ન-

ગોડના રસની સાથે દીન ૭ ખાયતો પ્રમેહ જાય. આ ગોળી આંખનાં ચુરણની સાથે ખાયતો ગરમીના વીકાર દુર થાય. આ ગોળી મધની સાથે ખાયતો શરીર પુષ્ટ થાય બળ અત્યંત થાય. આ રેકના બીજના ચુર્ણસાથે આ ગોળી દીન ૧૫ ખાયતો વંઝ્યા સ્ત્રીને ગર્ભ રહે તુળસીના રસની સાથે ઘસી આંખે લગાવેતો રતાંધળો જાય. સફેત ચણાદીમાં ઘસી આંખે અંજન કરેતો દુલ્હાનો રોગ જાય. આ ગોળી તુળસી તથા દાડમની સાથે ખાયતો સુખરોગ જાય. જીરા સાકરની સાથે આ ગોળી ખાય તો શરીરને પુષ્ટ કરે. મધની સાથે આ ગોળી માસ ૧ એક ખાયતો પેટના ગોળાનો રોગ જાય. સુંકતા ચુર્ણની સાથે ખાયતો હાથરસ રોગ જાય. જવંત્રીની સાથે આ ગોળી ખાય તો વંઝ્યા પુત્ર લાભ થાય. બાંગરાના રસની સાથે આ ગોળી ખાયતો સન્નિપાતનો રોગ જાય. આ ગોરખનાથજીની ગોળી સત્ય છે. અને ગુરૂપર વિશ્વાસ રાખી બરાબર અનુપાન સાથે જો પરહેજથી સેવન કરશે તો અવશ્ય ઉપરના સધળા રોગો જશે છતી ઘોડાચોલી વીધી સમાપ્ત.

ઉપરની ઘોડાચોલીની ગોળીઓ અમારા ઔષધાલયમાં બનાવેલી તૈયાર મળે છે કીમત. ચાળીસગોળીની ડબીનો રૂ ૧) એક—હરીલાલ ભગવાનલાલ વૈદ્ય માણસા.

પર. ગોરખ મુંડી કદ્ય—(ગોડીઓ કલાર) ગુજરાતીમાં કહે છે. અમાસના દીવસે જડસમેત ગોરખમુંડીને ઉખાડી લાવી છાયામાં સુકાવી ચુર્ણ કરે. આ ચુર્ણ એક તોલો ગાયના દુધની સાથે દીન ૪૦ ખાયતો શરીર નીરોગી થાય ઉપરની વીધીથી એક વર્ષ લગી ખાયતો મહા બળવાન તથા પુષ્ટ થાય પરહેજથી રહે. વળી આ ચુર્ણ સાંજે ખાણીમાં બીજવી સવારે ખાલોપર લેપ કરેતો યો-

(૧૨) જાદુઘવિદ્યા દરેકને અગ્નયણ કર્યા વગર રહેતીજ નથી.

ડા દીવસમાં વાળ કાળા થાય. આ ચુર્ણુ ૨૧ દીન વિધી સાથે ખાયતો અગ્નીમાં જળે નહી તથા જળમાં હુમે નહી. જે ગોરખમુંડીને ફલફુલ થયાં હોય તેને ઉખાડી લાવી છાયામાં સુકાવી ચુર્ણુ કરે. આ ચુર્ણુ દુધની સાથે પીયેતો બ્રહ્મચારી થાય ત્રીકાળ ગ્રાન દર્શી મહાસીદ્ધ થાય. આ ચુર્ણુને પાણીમાં બીંજવી આંખમાં આંજેતો નેત્રરોગ જાય. આ ચુર્ણુ જવના આટાની સાથે મેળવી છા-
રાથી રોટલી બનાવી ગાયના ઘી સાથે જે માસ અથવા વર્ષ પ-
ર્યંત ખાયતો કાયાકંચન જેવી શુદ્ધ નીર્મળ થાય પુન્યગાન થાય.
પરહેજ તથા બ્રહ્મચર્ય વ્રતપાળે. ગોરખમુંડીના રસનું મર્દન શરીરે
કરેતો અગ્ની પીડા દુર થાય. ગોરખમુંડીનાં ખીજ એક તોલો રોજ
ખાય. આ પ્રમાણે વર્ષ દીન સેવન કરવાથી વૃદ્ધાવસ્થા કદી આ-
વે નહી ગોરખમુંડી પંચાંગ (ફલફુલ ખીજ, મુળ, પાંદડાં) લઈ ચુ-
ર્ણુ કરી મધની સાથે થોડા માસ ખાયતો. કરી થાય વિદ્યા, બુદ્ધીવધે.

છતી ગોરખમુંડી કદપ સમાપ્ત.

વાંચક વર્ગના શોખીન. ગૃહસ્થોએ જે આનાની ટીકીટ મોકલી
આ પુસ્તકનો ખીજે બાગ મંગાવી લેવો. ૧૫૦ અખતરા દાખલ છે.

ભટ. હરીલાલ ભગાવનલાલ વૈદ્ય.

સુ. માણસા. પોટ ડાંગરવા—ગુજરાત.

ધી ઇન્ડિયન જાદુગર ભાગ ૧ લો.

જેમાં એક હજાર ઉપરાંત જાદુઘ અખતરાનો મોટો સંગ્રહ
કરવામાં આવ્યો છે, અને તેની સંખ્યાઅંધ નકલો થોડા વખતમાં
ખપી ગઈ છે, એજ તેના ઉપયોગીપણાની સાખીતી છે. કીમત રૂ૧૫૫
દોઢ પોણેજ વે. પે. ખર્ચ ગાર. આ પુસ્તકના સંબંધ વિષયો ખાર

પ્રકરણમાં સમાવવામાં આવેલા છે—મદુષશાહી રંગવિદ્યા વારનીશનું કામ આતસખાજીના સેકડો રમુજ પ્રયોગો વાઘન અને સરખતોની ખનાવટ, આસમાનખેલ, વનસ્પતિ વર્ગખેલ, અદ્ભુત રસાયન કી-યાના પ્રયોગો, અર્કઅતર અને તેલની ખનાવટો કામીયાશાસ્ત્ર, સોના રૂપાની ખનાવટ, ખનાવટી હુન્નરોનો સંગ્રહ ગણીતશાસ્ત્રની મદુષ ગણતરી પ્રશ્ન ઉત્તર કાયડા વીગેરે ગંજીશાના પાનાની રમતો વીગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે. તાકીદે મંગાવો.

ધો ઇન્ડિયન જાદુગર ભાગ ૨ જે.

શુદ્ધ ઇન્દ્રજાળના રમુજ ખેલો તથા ચિત્રોસહિત કી ૩૨) જે.

આર્યજાદુગો આ પુસ્તક આજના જમાનામાં પોતાનું નામ પહેલુંજ પ્રગટ કરે છે જે વિષયો આજ સુધી જાહેર પડ્યા નથી તેમજ હવે પછી પણ પડવા અશક્ય છે તેવા વિષયો આ પુસ્તકમાં દાખલ કરેલા છે. આ પુસ્તક કેવું અને કેટલું ઉપયોગી છે તે આ નીચેની બાબત વાંચવાથીજ ખાતરી થશે—ટુંક સાર—સામુદ્રિકશાસ્ત્ર—સરોદાશાસ્ત્ર—નાસીકા જ્ઞાન—વશીકરણશાસ્ત્ર, કાગવિદ્યા, મંત્રવિદ્યા તંત્રખ્યાલ તથા ઘણી જાતના જંત્ર મંત્ર વીધિ સાથે—પક્ષીઓનું ખોલવું અને તેથી ઉપજવું સુખ દુઃખ, જમીનમાં દાટવું ધન જોવાના પ્રયોગો, આંખનું ફરકવું—મુસલમાની જંત્ર મંત્ર વીધી સાથે—ભુત, ડાકેણ, ચુડેલને કાઢવાના મંત્ર, હજરાયત બરવાના મંત્ર, સર્પ વીંછીનું ઝેર દુર કરવાના મંત્ર, અદ્રષ્ટ વિદ્યાના પ્રયોગો—જુદુ જુદુ રૂપ ધારણ કરવાના પ્રયોગો—જ્યોતિષ વિદ્યા, કાળ જ્ઞાન હસ્તરેખાની સમજ વિગેરે ઘણા વિષયો આ પુસ્તકમાં દાખલ કરેલા છે. તાકીદે મંગાવો આ પુસ્તક પાછળ કરેલી ગહેનતના પ્રમાણમાં કીમત ઘણીજ ઓછી કરેલી છે—અમારો મુખ્ય હેતુ આવાં પુસ્તકો આર્ય

પ્રજ્ઞમાં પ્રસીદ્ધ કરવાનો છે કીમત રૂ ૨) એ રૂપીયા. વેં પેં ખર્ચ
માર પુઠું પાક અને મજબુત બાંધેલું છે પાંચ પ્રત રાખનારને એ-
ક બક્ષીસ મળશે.

વાડીલાલ મુનસફનો પ્રખ્યાત કેસ.

દરેક વર્ગનાં સ્ત્રી અને પુરુષોને વાંચવા લાયક ચાલુ જમાના-
માં બનેલો ઘડો લેવા જોગ—કદ ઉમી ચાર પેજ દોઢસો પૃષ્ઠનું સા-
રા પુઠાથી બંધાવેલું 'મોટું' પુસ્તક કીમત રૂ ૧૧ દોઢ રૂપીયો વેં
પેં ખર્ચ માર—અમદાવાદના રહીશ અને હાલના બીમડીના સખ
જડજ મીં વાડીલાલ તારાચંદ બિપર તેમની સ્ત્રીએ લક્ષના હક પુરા
કરાવવા કરેલા દાવાનો આ રાજનગરમાં ચાલેલો એક વિચીત્ર કે-
સ—આ પુસ્તક એકજ વખત વાંચવાથી તેનાં ખર્ચેલાં નાણાંની
પુરતો લાભ મળી ચુક્યો છે. તે ખાત્રીથી સમજવું. સુઝ ચુકર્યો
આવું પુસ્તક ખરીદવા વીલંબ નહી કરતાં ત્વરાથી મંગાવી લ્યો.

વ્યાધી વિનાશયાને દર્દીનો દોસ્ત.

વૈદકનું અમૂલ્ય હર વખતે ધણુંજ બિપયોગી પુસ્તક—જેમાં
સધળી જાતના રોગો બિંપન થવાનાં કારણો તેનાં ચીન્હો અને ચી-
કીત્સા તથા તે ટાળવાના ધણાજ અકસીર ધલાજો સહેલાઈથી બની
શકે તેવા છે સાધારણ વપરાતી કાષ્ટાદિક દવાઓનો તથા વનસ્પતિનો
ગુણ દોષ અને બિપયોગ આપેલો છે, દરેક જાતનાં ચુરણો અવલેહ
ચુટીકાઓ, પાક બનાવવાની રીતો, સધળી જાતની ધાતુ બિપધાતુ-
નું મારણ અને સોધન, શરીરની આરોગ્યતા સાચવવાના નીયમો,
રતુનું આહાર વિહાર અને પથ્ય કુપથ્ય ખાળવા વિશે, નાડી પરીક્ષા
સ્ત્રીઓના સધળી જાતના રોગોની ચીકીત્સા અને તેના બિપચારો

આ પુસ્તક દરેક જણને ધણું જ ઉપયોગી છે. પુસ્તકનું કદ ૩મી સોળ પેજ પોણા ત્રણસો પૃષ્ઠનું છે. પાકુ પુઠું મજબુત છોટના કપડાથી બાંધેલું છે—કીમત રૂ ૧૥ દોઢ પોળેજ વેં પેં ખરચ માફ.

બુદ્ધિની વૃદ્ધિ યાને સદ્ગુણનું ધર.

ચમત્કારીક વારતાઓનો સંગ્રહ—આ પુસ્તક ઐરેખીય ના-
છટસને મળતી ઢગનું હોવાથી વાંચનારને બહુ આનંદ અને ગમત
આપનાર છે, તેમાંની દરેક વારતા ઘણીજ સમજણ લેવા જોગ શા-
સ્ત્રોના આધારથી ખરા બનાવની દાખલ કરવામાં આવી છે જેથી
આવા વિષયો વાંચવાથી સ્ત્રી અને પુરુષોનાં મન નીર્મળ થાય. સ-
દ્ગુણ આવે અને શુદ્ધ બુદ્ધિ વધે તેમજ સ્વધર્મ ઉપર પ્રીતી અને
દ્રઢતા વધે; આ પુસ્તક દરેક વાંચક વર્ગના સર્વે ગૃહસ્થોને ધણું જ
ઉપયોગી છે; તેમાં આપેલા અલંકાર અને દ્રષ્ટાંતો એવાં તો સારા
પાયાપર રચવામાં આવ્યાં છે કે હરવખતે તે વાંચવાને મન ઉશ્કે-
રાય છે; કદ ૬મી આઠ પેજ બસો પૃષ્ઠ છે. કીમત રૂ ૧૥ દોઢ રૂ-
પીઓ વેં પેં ખરચ માફ.

મોટા લાલ—ઉપરનાં પાંચે પુસ્તકો સામટાં ખરીદનાર પાસે-
થી રૂ ૭ સાત રૂપીયા લેવામાં આવશે પોળેજ વેં પેં ખરચ મા-
ફ—તાકીદે મંગાવો આવો અમૂલ્ય અવશર નકામો જવા દેશો નહિ.

હરીલાલ ભગવાનલાલ વૈદ્ય.

અધિપતી આરોગ્યવર્ધક ઔષધાલય.

મુ. માણસા પોષ્ટ ડાંગરવા માંતગુજરાત.

ધી ઇન્ડિયન જાદુગર ભાગ ૩ જે.

અગાઉથી રૂ ૨) જે પાછળથી રૂ ૩ ત્રણ

સંવત ૧૯૫૪ ના માગશર માસમાં છપાઈ બહાર પડશે.

સંગીત માયન સંગ્રહ ભાગ ૧ લો છપાઇ બહાર પડ્યો છે
કીમત બે આનાની ટીકીટ મોકલી મંગાવી લેવો.

છીનાળ છત્રીસી—કીમત એક આનો.

ઉરતાદી ગાયન સંગ્રહ—શીલકમાં નથી.

છદ્મજાળ મોટી શાસ્ત્રી અક્ષરની પૃષ્ઠ ૨૨૫ કદ રોયલ સોળપેજ
પાકાપુઠાની કીમત ૩૧) એક. વે. પે. ખર્ચ ૦) = વધારે.

રસરાજ મહોદધી ભાગ ૧ લો—૨કીરીયુનાની અને જો.
ગીરાજોની બનાવેલી દેશીઔષધીનું અપુર્વ પુસ્તક કદરોયલ આઠ પેજ
પૃષ્ઠ ૧૮૫ પુઠું પાકુ છોટના કપડાથી બાંધેલું છે. કીમત ૩૧ સવા
ટપાલ વી. પી. ખર્ચ માફ.

રસરાજ મહોદધી ભાગ ૨ જો—ઉપરના સઘળા વિસયો
વાળું દળદાર પુસ્તક પૃષ્ઠ અઢીસો પુઠું પાકુ છોટના કપડાનું બાંધે-
લું છે. કીમત ૩ ૧૧ વી. પી. ખર્ચ માફ.

પાકપ્રદીપ—સઘળી જાતના પુણાઇ માટે પાક બનાવવાની
રીતો તથા વાજકરણના પ્રયોગો છે મુળરસોક સહીત ભાષાંતર કદ
રોયલ આઠ પેજ પૃષ્ઠ ૮૦ છે કીમત બારઆના વી. પી. ખર્ચ માફ.

રસમંજરી—સઘળી જાતની ધાતુ ઉપધાતુનું મારણ સોધન
અને અનુપાનો દાખલ છે તે સીવાય બીજા ધણી જાતનાં દરદો માટે
અનુભવી ઉપચારો છે. કદ રોયલ આઠ પેજ ૧૭૫ પૃષ્ઠ છે. કીમત ૩૧
વી. પી. ખર્ચ માફ.

તે સિવાય બીજા ધણી જાતનાં પુસ્તકો રોકડેથી મળશે જવાબ
માટે હમેશાં ટીકીટ અથવા રીપ્લાયકાર્ડથી લખવું.

બર હરીલાલ ભગવાનલાલ વૈદ્ય.

આરોગ્યવર્ધક ઔષધાલય.

માણસા પોષ્ટ ડાંગરવા માંત ગુજરાત.

આર્થ બંધુઓને ખુશખબર, એકજ વખત અતુલવ
લેવા અરજ છે.

સ્વર્ગવાસી પ્રખ્યાત વૈદરાજ

ભટ. ભગવાનલાલ મનસુખરામ-સ્થાપિત.

માણસા આરોગ્યવર્ધક ઔષધાલય.

મુજ શુદ્ધરથો ? અમારા આ ઘણા લાંબા વખતથી ચાલ-
તા આવેલા ઔષધાલયમાં આયુર્વેદી સાલ્ગ્રોક્ત ચરક, સુશ્રુત,
હારીત, ભાવપ્રકાશ, વાગભટ આદીક મહર્ષીઓની અત્યુત્તમ
રામણાણુ ઔષધીઓ સંપૂર્ણ વિધી સાથે ધાતુ ઉપધાતુઓની
રસાદીક માત્રાઓ, અંજનો, ચુર્ણો, ગુટીકાઓ, અવલેહ, આ-
સવ, પાક વીગેરે બનાવવામાં આવે છે. માટે દરેક આર્થ બં-
ધુઓ પ્રત્યે વિનંતી કરવાની કે ખરી દેશી દવાઓ માટે ખા-
એસ રાખનારા મહાશયો જે એકજ વખત અમારા કામની
મુલાકાત લેશે તે તેમને ખાતરી થશે કે દેશી ઔષધોમાં પણ
ચમત્કારીક ગુણો રહેલા છે. સાંપ્રતકાળમાં આર્થ ઔષ-
ધોનું કેટલું મહત્ત્વ અને પ્રયોજ હતું તેમાં કેવા કેવા ચમત્કારી
અદ્ભુત ગુણો રહેલા હતા તે કોઈ વિદ્વાનોના બાણવામાં હશેજ
પણ દેશકાળે કરી કદપ વૃક્ષરૂપી અમૃત ઔષધોનો લય થતો
ભય છે. જે કેવું શોચનીય છે. માટે દરેક બંધુઓએ આવા
કામમાં ઉત્તેજ થઈને બનતો આશ્રય આપવો એ સ્વદે-
શાભિમાની આર્થ શુદ્ધરથોનો ધર્મ છે. તથાસ્તુ.

અડધા આનાતી ટીકીટ મોકલવાથી પ્રાઇસ લીટ મરત
મોકલી આપવામાં આવશે.

ભટ. હરીલાલ ભગવાનલાલ. વૈદ.

આરોગ્યવર્ધક ઔષધાલય.

માણસા. પોષ્ટ ડાંગરવા. પ્રાંત ગુજરાત.

